

çıkanlar kesilir, bazı sürgünlerde uç alma yapılır. Üzerinde meyve bulunan sürgünlerde ise son meyveden itibaren 4-6 yaprak bırakılarak uç alma yapılır.

Kış budamasında meyve veren dalın kesilmesi

Meyve Seyreltme: Kivilerde meyve tutumundan sonra döküm yaşanmaz. İri ve kaliteli meyve oluşumu için her bir sürgünde 4-5 adet meyve bırakılmalıdır. Meyve seyreltmesi Haziran ayında meyve tutumundan hemen sonra yapılabildiği gibi çiçek tomurcuğu döneminde de yapılabilir. Seyreltmede şekli bozuk ve diğerlerine nispeten küçük meyveler koparılır.

Yabancı Ot Kontrolü: Kivi kökleri yüzlek olduğu için bahçede derin sürüm yapılmamalıdır. Bunun yerine otların biçilmesi veya ot öldürücü ilaçların kullanılması gerekmektedir.

Sulama: Kivi bitkisi çok su tüketen bir bitkidir. Damla sulama ve minisprinkler sulama sistemi kurularak yaz aylarında haftada en az iki defa sulama yapılmalıdır. Sulama sisteminin yerden 60-80 cm yukarıda kurulması, yabancı otların biçilmesini ve sulamayı kolaylaştırır.

Gübreleme: Gübreleme için toprak ve yaprak analizleri yapılmalı ve analiz sonuçlarına göre ihtiyaç duyulan gübreler tespit edilen miktarlarda verilmelidir. Temel gübreleme olarak 4-6 ton/da çiftlik gübresi, 20-30 kg/da P₂O₅ ve 15-20 kg/da K₂O verilebilir. İlk yıllarda azotlu gübre fazla verilmemelidir. Yaprak analizi için yapraklar çiçeklenme döneminde ilk çiçeğin karşısından alınmalıdır. Temmuz ayı sonunda da ikinci yaprak analizi için yapraklar saplarıyla birlikte alınmalıdır. En az 20 bitkiden yaprak alma yapılmalıdır. İhtiyaç duyulan gübreler sulama suyu ile birlikte verilebilir.

HASAT ve MUHAFAZA

Kivi meyveleri omca üzerinde olgunlaşmayıp hasat edildikten belirli bir süre sonra yeme olumuna gelirler. Hasat zamanını belirlemede genellikle refraktometre kullanılır. Refraktometre ile ölçülen SÇKM değeri %6,5-7,0 olduğunda hasat yapılır. Kivi omcası dikimi takiben 3-4 yıl sonra meyve vermeye başlar. 7. yıldan itibaren tam verim çağına geçerek ortalama 2,5-3 ton/da verim alınır. Çok verimli bir yıldan sonra ertesini yıl verim düşüklüğü görülmesi muhtemeldir. Meyveler mümkün olduğunca 0°C'de ve %95 nisbi nem ortamında depolanmalıdır. Hayward çeşidi ideal depolama koşullarında 6 aya kadar depolanabilir.

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Tel: 0.226.814 25 20 Faks: 0.226.814 11 46

Dr. Kemal Abdurrahim KAHRAMAN
<http://arastirma.tarimorman.gov.tr/yalovabahce>

T.C.
TARIM VE ORMAN
BAKANLIĞI

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ
ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
YALOVA

Çiftçi Broşürü

KIVI YETİŞTİRİCİLİĞİ

Dr. Kemal Abdurrahim KAHRAMAN

YALOVA

GİRİŞ

Kivinin anavatanı Çin'dir. Kivi buradan Yeni Zelanda'ya götürülerek kültüre alınmıştır. Kivi ülkemize ilk olarak Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından getirilerek ilk kivi bahçeleri 1988 yılında kurulmuştur. En çok kivi üretimi yapan ülkeler sırasıyla Çin, İtalya, Yeni Zelanda ve Şili'dir.

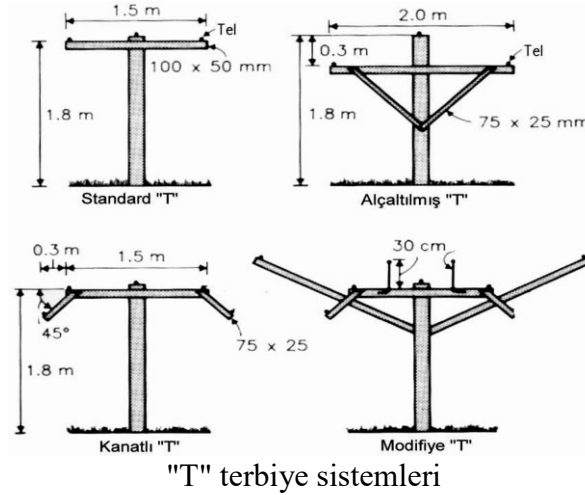
EKOLOJİK İSTEKLERİ

İklim İsteği: Kivi; kışları ılık, yazları sıcak ve nemli olan bölgeleri sever. Vejetasyon süresi 240–260 gün olup bu dönemde en uygun sıcaklık isteği 10–30°C'dir. Kışın yaşlı bitkiler –13°C'de dondan zarar görürler. Genç bitkiler dona karşı çok daha hassas olup, soğuk bölgelerde 3–4 yaşına kadar kışın ot, çuval vb. malzeme ile sarılmalıdır. İlkbaharda gözlerin patlamasından sonra sıcaklık –1°C veya –2°C'ye düşmesi 1/2–2 saat içinde şiddetli don zararına neden olur. Kivi bitkisi yaz aylarında düzenli bir şekilde sulama ister, su tüketimi de fazladır. Bu nedenle ticari bahçelerde mutlaka sulama sistemi kurulmalıdır. Kivi bahçelerinin rüzgârdan iyi korunması gerekir. Bitkinin sürgünleri gevrek yapıda olduğundan kolay kırılır. Rüzgârı çok olan yörelerde bahçe kenarına rüzgâr kıran tesis edilmelidir.

Toprak İsteği: Kivi yetiştiriciliği için en iyi topraklar; derin, geçirgen, organik maddece zengin, iyi drene olmuş, tınlı topraklardır. Toprak pH'sı 5,5–7,6 arasında olmalı ve taban suyu yüksek olmamalıdır. Toprak nematodlarla bulaşık olmamalıdır.

BAHÇE TESİSİ

Kurulacak bahçede sulamanın iyi bir şekilde yapılabilmesi ve göllenme olmaması için ilk olarak tesviye yapılmalıdır. Toprakta bulunması muhtemel nematodların yok edilmesi için iki yıl üst üste hububat ekilmesi faydalıdır. Taban suyu yüksek yerlerde mutlaka drenaj sistemi kurulmalıdır. Dikim aralığı uygulanan terbiye sistemine ve toprağın yapısına göre değişmekle beraber 3,5–5 m arasında olmalıdır. Çoğunlukla 6–8 dişli bitkiye 1 erkek bitki dağılımı uygulanır. Dişi çeşit olarak ülkemizde genellikle Hayward, daha sıcak yörelerde ise Bruno veya sarı meyve eti rengine sahip çeşitlerinin kullanılması uygundur. Erkek çeşitlerden Matua ve Tomuri'nin tozlayıcı olarak beraber kullanılması çiçeklenme süresi bakımından avantaj sağlar. Dikimle birlikte fidanlar hereklere bağlanmalıdır.

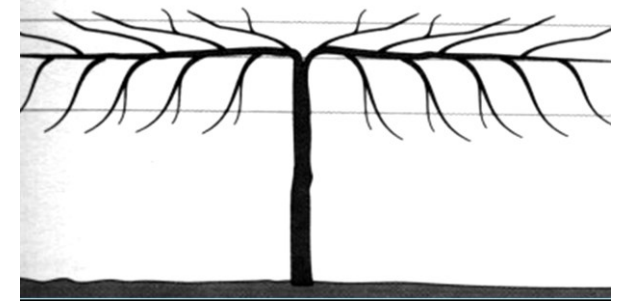
"T" terbiye sistemleri

Destek ve terbiye sistemi olarak "T" ve çardak sistemleri uygulanabilir. "T" sisteminde sıra üzerinde iki yana birer adet sabit kol bırakılır

ve bu kollar üzerinde oluşan yıllık sürgünler tellere bağlanır. Çardak sisteminde de sıra üzerinde iki adet sabit kol oluşturulur ve bu kollar üzerindeki bir yaşlı çubuklar sıra aralarını kapatacak şekilde uzatılır.

BAKIM İŞLERİ

Budama: Dikimi takiben ilk yıl düzgün bir gövde oluşturulur. Tepe alma yapılarak 2 adet yan kol oluşturulur. 3. ve 4. yıldan sonra yan kollar üzerinde düzenli olarak dağıtılmış çubuklar oluşturulur.

"T" terbiye sisteminde oluşturulan gövde, iki adet sabit kol ve üzerindeki bir yaşlı çubuklar

Ürün budamasında Şubat ayında bir önceki yıl meyve vermiş olan dalların çoğu kesilerek, bu dalların dip kısmından çıkan bir yaşlı kuvvetli dallar bırakılır. Bırakılan dallarda 12–15 göz üzerinden uç alma yapılır. Bir omcada bu şekilde bırakılan çubuk sayısı; 5–6 yaşlarında 10–15 adet, 7 yaşından sonra ise 20–30 adet civarında olmalıdır. Kış budamasında erkek omcalarda daha hafif budama yapılarak çok sayıda çiçek oluşturulmalıdır, bu nedenle genelde çubuklarda uç alma yapılır. Yaz budamasında üzerinde meyve olmayan sürgünler içerisinden sabit kollara uzak yerden